

Okolišna i društvena procjena za EBRD

PROJEKT „A“ KATEGORIJE
REGIONALNI PROJEKT ČVRSTOG OTPADA U ŽIVINICAMA
BOSNA I HERCEGOVINA

PLAN UKLJUČIVANJA INTERESNIH GRUPA

21. juni 2018.

Sadržaj

1	UVOD	3
1.1	Opis i kontekst Projekta	3
1.2	Cilj i opseg Plana uključivanja interesnih grupa	7
2	PROPISANI USLOVI ZA UKLJUČIVANJE INTERESNIH GRUPA.....	7
2.1	Zahtjevi domaće legislative	7
2.2	Zahtjevi EBRD-a	8
3	DOSADAŠNJE AKTIVNOSTI NA UKLJUČIVANJU INTERESNIH GRUPA.....	9
4	PROGRAM UKLJUČIVANJA INTERESNIH GRUPA.....	10
4.1	Uvod	10
4.2	Odgovornost za provedbu Plana uključivanja interesnih grupa	10
4.3	Planirana rješenja za davanje informacija i komunikaciju	10
4.4	Identificirane interesne grupe i specifični zahtjevi u vezi s komunikacijom	12
5	MEHANIZAM ZA PRITUŽBE	15
6	MONITORING I IZVJEŠTAVANJE	16
7	PRILOZI.....	17
A.	Projektni obrazac za pritužbe	18
B.	Prijedlog teksta za Letak o pritužbama.....	19
C.	Dijagram toka za obradu pritužbi	20

Skraćenice

EBRD	Evropska banka za obnovu i razvoj
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FMOiT	Federalno ministarstvo okoliša i turizma
NVO	Nevladine organizacije
PZ	Provedbeni zahtjevi
RSD	Regionalna sanitarna deponija
SUO	Studija o procjeni utjecaja na okoliš

1 UVOD

1.1 Opis i kontekst Projekta

Uvod

Evropska banka za obnovu i razvoj ("EBRD") razmatra finansiranje Regionalnog projekta čvrstog otpada u Živinicama („Projekt“).

Projekt podrazumijeva izgradnju i rad regionalne sanitarne deponije usklađene sa propisima Evropske unije, koja će opsluživati tri općine u Kantonu Tuzla: Živinice, Banovići i Kladanj. Odabrana lokacija je „Separacija 1“ u Živinicama.

Tri općine su potpisale sporazum 2012. godine o uspostavi međuopćinskog vijeća za sprovedbu Projekta.

Projekt će se finansirati EBRD zajmom u iznosu do 6 miliona eura i potencijalno sufinansirati kroz investicijski grant. Zajmoprimac je Bosna i Hercegovina, a zajam će se obezbijediti putem kaskade podzajmova Javnom preduzeću „Eko-Sep“ d.o.o. Živinice, Centar za upravljanje otpadom „Separacija 1“ („Eko-Sep“). Eko-Sep je osnovan 2013. godine. U vlasništvu je tri općine: 60% Živinice, 30% Banovići i 10% Kladanj, a sjedište preduzeća je u Živinicama.

S obzirom da ovaj Projekt podrazumijeva izgradnju potpuno novog objekta, kategorisan je kao projekt „A“ kategorije u skladu sa Okolišnom i društvenom politikom EBRD-a (2014)¹.

Trenutne prakse upravljanja otpadom

Sve tri ciljane općine trenutno odlažu svoj otpad na nesanitarnim deponijama bez bilo kakve kontrole zagađenja uzrokovano procjednim vodama i ispuštanjem biogasa, s izuzetkom dijela komunalnog otpada koji se prikuplja u Općini Živinice a koji se odlaže na regionalnoj sanitarnoj deponiji „Crni Vrh“ u Općini Zvornik. Trenutne prakse upravljanja otpadom u ove tri općine predstavljaju rizik za ljudsko zdravlje i okoliš. U skladu sa strateškim i pravnim okvirom na federalnom, kantonalnom i lokalnom nivou, sve nesanitarnе deponije se moraju zatvoriti i sanirati. Kako bi se ispunili ovi strateški ciljevi, općine su dužne odlagati komunalni otpad na regionalnim sanitarnim deponijama, što će se omogućiti kroz sprovedbu ovog Projekta.

Koristi od Projekta

Ključne koristi od Projekta su:

- Prekid postojeće prakse nesanitarnog odlaganja komunalnog otpada u Banovićima, Kladnju i Živinicama, što će dovesti do poboljšanja stanja okoliša i zdravlja. Oko 100.000 ljudi će imati koristi od boljeg upravljanja otpadom
- Ispunjavanje strateških i operativnih ciljeva definisanih u strategijama i planovima upravljanja otpadom na nivoima FBiH, Kantona i Općine
- Pretvaranje postojećeg neiskorištenog i veoma degradiranog područja u moderni regionalni centar za odlaganje i recikliranje otpada
- Poboljšanje vizuelnih karakteristika postojeće veoma izmijenjene površine kroz planiranu rekultivaciju lokacije RSD-a
- Unaprjeđenje lokalne putne infrastrukture, uključujući rekonstrukciju i nadogradnju postojećeg pristupnog mosta preko rijeke Oskove

¹ Prema EBRD-u, projekti spadaju u „A“ kategoriju kada mogu rezultirati potencijalno značajnim negativnim okolišnim i/ili društvenim utjecajima u budućnosti i stoga zahtijevaju provođenje okolišne i društvene procjene.

- Povećane mogućnosti zapošljavanja za lokalno stanovništvo (oko 15-20 radnika tokom faze rada deponije).

Pregled prethodnih aktivnosti

Projekt je već u velikoj mjeri pripremljen tokom prethodnih aktivnosti na pripremi Projekta. Projekt već ima:

- Studiju odabira lokacije i Studiju izvodljivosti iz 2012. godine²,
- Lokalnu Studiju o procjeni utjecaja na okoliš ("SUO") koju je pripremio Rudarski institut u Tuzli u 2015. godini, uz prateći Plan upravljanja otpadom,
- Glavni projekt za RSD iz 2016. godine³,
- Okolišnu dozvolu, vodne akte i građevinsku dozvolu koje su izdali nadležni organi.

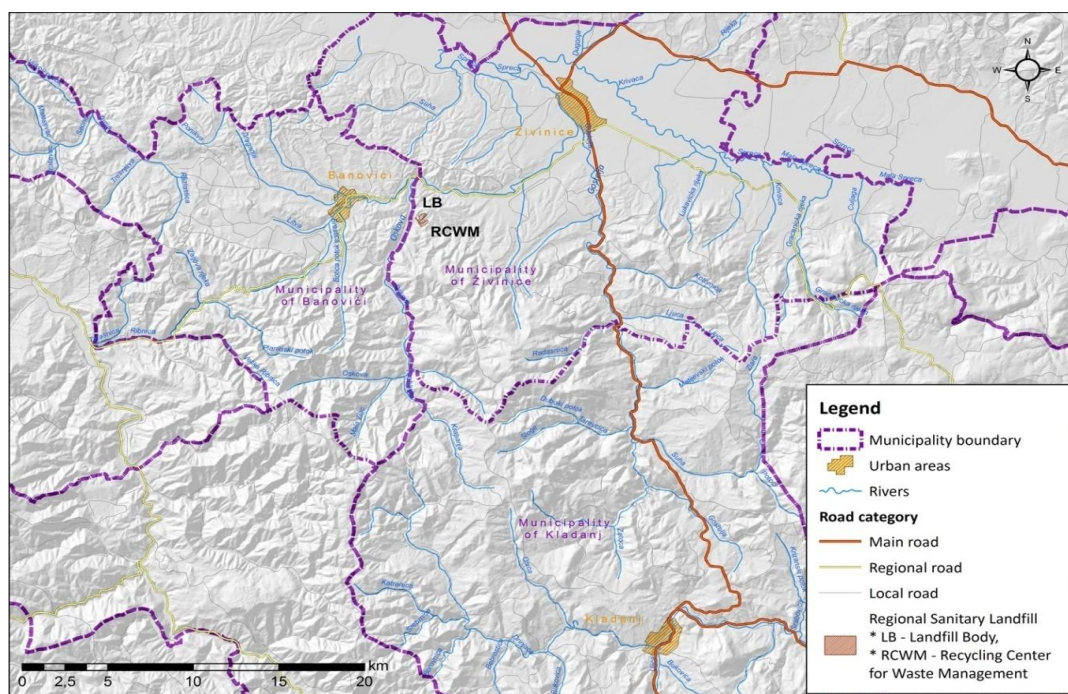
Studija odabira lokacije i Studija izvodljivosti su potvrdile da je odabrana lokacija najoptimalnija lokacija za budući RSD. Eko-Sep je kupio zemljište i pribavio sve potrebne dozvole za izgradnju RSD-a.

Opis lokacije regionalne sanitarne deponije

„Separacija 1“ se nalazi u Općini Živinice na udaljenosti od:

- oko 12 km od urbane zone Živinica,
- oko 4 km od centra Općine Banovići,
- 43 km od centra Općine Kladanj.

Lokacija planirane regionalne sanitarne deponije je prikazana na Slika 1 dole.

Slika 1: Lokacija buduće regionalne sanitarne deponije „Separacija 1“

Lokacija se godinama koristila kao odlagalište jalovine iz lokalnog rudnika uglja. Sadašnje stanje lokacije je zbog toga modificirano i degradirano (Slika 2).

² koje je izradila njemačka konsultantska kompanija Fichtner

³ "IPZ Uniprojekt Terra" Zagreb, "AKSA" Zenica, "Tomić inženjering" Ljubuški, "TZI-inženjering" Sarajevo, "TERMOTEHNIKA INŽINJERING" Zenica i "ELECTRA" Sarajevo

Slika 2: Trenutno stanje tijela deponije na lokaciji buduće regionalne sanitarne deponije

Do lokacije se može doći regionalnim putem R-469 Ribnica-Banovići-Živinice, koji je povezan sa lokalnim asfaltiranim putem dužine 1 km. Od lokalnog puta, neasfaltirani put vodi do ulaza na deponiju, dužine oko 1,2 km i širine 5-7 metara. Trenutno je u lošem stanju i morat će se rekonstruisati.

Rijeka Oskova protiče na cca. 300 m zapadno od planirane lokacije tijela deponije. Planirano je da se rekonstruiše most preko rijeke Oskove (Slika 3) kako bi se omogućio pristup teških transportnih kamiona na lokaciju deponije.

Slika 3: Most koji vodi ka lokaciji buduće regionalne sanitarne deponije preko Rijeke „Oskova“

Najbliže naselje je prognaničko naselje "Ježevac" (Slika 4) koje se nalazi na zračnoj udaljenosti od 500 m, a u naselju trenutno žive 64 porodice.

Slika 4: Prognaničko naselje "Ježevac"

Opis planiranih aktivnosti

Regionalna sanitarna deponija će se graditi u četiri faze kako je opisano u [Tabela 1](#) u nastavku. EBRD zajam će se koristiti za sprovedbu Faze 1 i Faze 2 Projekta.

Tabela 1: Faze projekta

FAZA 1	<ul style="list-style-type: none"> • Etapa 1: izgradnja: ulazno-izlazne zone (ulazna vrata, asfaltirane prometnice, kolna vaga s mjeriteljskom kućicom i separatorom i taložnikom ulja i maziva), ograde oko dijela deponije, upravne zgrade sa pripadajućim parking mjestima, servisnog centra sa pripadajućim platoom, internih saobraćajnica, prvog dijela deponijskih ploha za deponovanje otpada sa sistemom za prikupljanje i recirkulaciju procjednih voda i sistemom pasivnog otplinjavanja te obodne prometnice oko dijela deponijskih ploha, obodnog kanala oko deponije za prikupljanje oborinskih voda, bazena/taložnika za skupljanje oborinskih voda, platoa za pranje vozila, vodoopskrbne mreže, kanalizacijske i elektro opskrbe mreže i nabavka radnih strojeva za deponiju • Etapa 2: izgradnja reciklažnog dvorišta sa pripadajućom nadstrešnicom • Etapa 3: izgradnja plohe za obradu građevinskog otpada • Etapa 4: izgradnja/postavljanje baklje za spaljivanje deponijskog plina (2021. godine ili pet godina nakon puštanja u pogon RSD) • Etapa 5: izgradnja preostalog dijela deponijskih kaseti za odlaganje otpada • Etapa 6: parcijalno zatvaranje deponije završnim pokrovnim slojem <p style="text-align: center;">Planirana površina: 12,2 ha</p>
FAZA 2	<ul style="list-style-type: none"> • Etapa 1: izgradnja postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada na rezerviranom dijelu lokacije • Etapa 2: izgradnja kompostane za obradu biorazgradivog otpada na rezerviranom dijelu lokacije • Etapa 3: izgradnja kaseti za deponiranje otpada sa sistemom za skupljanje procjednih voda na rezerviranom dijelu lokacije te kanalom za skupljanje oborinskih voda • Etapa 4: izgradnja sortirnice otpada na rezerviranom dijelu lokacije • Etapa 5: izgradnja pretovarne stanice u Općini Kladanj na lokaciji postojeće općinske deponije „Stanovi“ sa svom potrebnom mehanizacijom (kamion šleper) i opremom potrebnom za rad iste. Lokacija treba da bude prikladna za pretovar površine oko 5.000 m² <p style="text-align: center;">Planirana površina: 8,7 ha</p>

FAZA 3	<ul style="list-style-type: none"> Izgradnja postrojenja za obradu procjednih i sanitarnih otpadnih voda na rezerviranom dijelu lokacije <p style="text-align: center;">Planirana površina: 0,02 ha</p>
FAZA 4	<ul style="list-style-type: none"> Izgradnja sistema za proizvodnju električne energije iz deponijskog plina na rezerviranom dijelu lokacije <p style="text-align: center;">Planirana površina: 0,03 ha</p>

1.2 Cilj i opseg Plana uključivanja interesnih grupa

Ovaj Plan uključivanja interesnih grupa izradio je Eko-Sep kako bi svim zainteresiranim stranama jasno predočio program za uključivanje interesnih grupa koji će se provoditi tokom cijelog ciklusa Projekta.

Cilj ovog Plana je da unaprijedi i olakša postupak odlučivanja u vezi sa Projektom i omogući pravovremeno aktivno učešće svih interesnih grupa, te da im osigura mogućnost da izraze svoje mišljenje i pitanja od značaja koja mogu utjecati na projektne odluke. Shodno tome, cilj Plana je da unaprijedi uključivanje interesnih grupa tokom cijelog trajanja Projekta, kao i da se takvo uključivanje provede u skladu za domaćim zakonima i zahtjevima EBRD-a.

Ovaj Plan će biti ažuriran po potrebi.

2 PROPISANI USLOVI ZA UKLJUČIVANJE INTERESNIH GRUPA

2.1 Zahtjevi domaće legislative

Kao javno preduzeće, Eko-Sep je dužan primjenjivati odredbe *Zakona o slobodi pristupa informacijama u FBiH*⁴, što znači **osigurati pristup informacijama svim interesnim grupama**, uključujući svaku fizičko ili pravno lice. U okviru svojih mogućnosti, također je obavezan preduzeti sve mjere kako bi istim pružio pomoć u nastojanjima da ostvare svoja prava.

Također je dužan, prema *Zakonu o javnim preduzećima u FBiH*⁵, raditi na osnovu **principa slobodnog pristupa informacijama**, i na svojoj stranici javno objavljivati sve informacije o svom radu, organizaciji i finansijskom upravljanju.

Pored toga, *Zakonom o zaštiti okoliša FBiH*⁶ je predviđeno da svaka osoba i svaka organizacija moraju imati **odgovarajući pristup informacijama koje se tiču okoliša**, a kojima raspolažu državni organi, uključujući informacije o štetnim materijalima i aktivnostima u njihovim zajednicama, te da im mora biti omogućeno da učestvuju u donošenju odluka. Ovaj Zakon predviđa i izradu Studije o procjeni utjecaja na okoliš (SUO) za određene projekte i propisuje da se **za projekte za koje je potrebna SUO moraju organizirati javne rasprave**. SUO se mora učiniti dostupnim javnosti, a primjerak se šalje nadležnim organima i drugim zainteresiranim stranama, s rokom od 30 dana za dostavljanje komentara, nakon čega se organizira javna rasprava, a javnost se poziva putem štampanih (ili elektronskih) medija/radija/TV-a, barem 15 dana unaprijed. Okolišna dozvola se izdaje nakon revidiranja SUO i nakon razmatranja svih relevantnih komentara koje dostave interesne grupe⁷.

U skladu sa *Uredbom o jedinstvenoj metodologiji za izradu dokumenata prostornog uređenja*⁸, **sudjelovanje**

⁴ Službene novine FBiH, br. 32/01

⁵ Službene novine FBiH, br. 81/08

⁶ Službene novine FBiH, br. 33/03 and 38/09

⁷ Za ovaj Projekt, SUO je izrađen 2015., a okolišna dozvola izdata u julu 2015.

⁸ Službene novine FBiH, br. 63/04, 50/07 and 84/10

javnosti se mora obezbijediti u svim fazama pripreme i izrade dokumenata prostornog uređenja. Nosioци pripreme su obavezni izraditi Program uključivanja javnosti, kojim se precizno definiraju načini uključivanja javnosti u svim fazama. Nadalje, dokumentacija prostornog uređenja mora sadržavati dokaz o provedenom postupku javnih konsultacija, kao što su zapisnici sa javnih rasprava itd.

Također, u skladu sa *Zakonom o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou FBiH*, Federalno ministarstvo prostornog uređenja je obavezno, prije izdavanja građevinskih dozvola, omogućiti **javni uvid u Glavni projekt**, te informisati javnost putem javnog oglasa. Javnost ima 15 dana na raspolaganju za dostavljanje eventualnih komentara.

Nadalje, Bosna i Hercegovina je 2008. godine pristupila **Aarhuskoj konvenciji o o pristupu informacijama, učešću javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u okolišnim pitanjima**. Aarhuska konvencija garantuje javnosti prava u vezi sa pristupom informacijama, sudjelovanju javnosti i pristupom pravosuđu tokom procesa donošenja odluka od strane organa javne vlasti u vezi sa okolišem na lokalnom, državnom i prekograničnom nivou. Član 2(c) Konvencije propisuje da se Konvencija odnosi ne samo na organe vlasti na svim nivoima, već i na sva „druga fizička i pravna lica koja imaju javne odgovornosti ili funkcije, ili pružaju javne usluge, u vezi s okolišem, pod kontrolom [tijela vlasti].” U skladu s Konvencijom, Eko-Sep je obavezan da:

- **Odgovara na zahtjeve javnosti za pribavljanje okolišnih informacija** (bilo koji član javnosti može zahtijevati informacije, bez obzira na državljanstvo, nacionalnost ili mjesto boravka)
- **Redovno prikupljati i javno objavljivati okolišne informacije** i obavještavati javnost da su informacije dostupne; obezbijediti informacije u vanrednim situacijama.

2.2 Zahtjevi EBRD-a

EBRD je usvojio sveobuhvatan niz konkretnih Provedbenih zahtjeva (PZ) koje projekti trebaju ispuniti. PZ 10 iz Politike EBRD-a: Objavljivanje informacija i uključivanje interesnih grupa Okolišne i društvene politike EBRD-a naglašava važnost javnog i transparentnog angažmana između klijenta, radnika, lokalnih zajednica koje su neposredno pogođene projektom i drugih interesnih grupa kao ključni element dobre međunarodne prakse i društvene odgovornosti. Uključivanje interesnih grupa podrazumijeva utvrđivanje i analizu interesnih grupa, planiranje uključivanja interesnih grupa, objavljivanje informacija, konsultacije i učešće, žalbeni mehanizam, te redovno izvještavanje relevantnih aktera.

U skladu sa PZ 10, klijenti su dužni izraditi i provesti Plan uključivanja interesnih grupa koji odgovara prirodi i opsegu rizika, utjecajima i razvojnoj fazi projekta, i provoditi uključivanje interesnih grupa na osnovu osiguranja uvida u blagovremene, relevantne, razumljive i pristupačne informacije lokalnim zajednicama koje su direktno pogođene projektom i drugim relevantnim interesnim grupama.

EBRD-ova Okolišna i društvena politika sadrži specifične zahtjeve za objavljivanje i konsultacije za projekte "Kategorije A" (tj, projekti koji bi mogli imati potencijalno značajne negativne buduće utjecaje na životnu sredinu i / ili društvo koje ne mogu lako biti identifikovane). Postupak provedbe procjene utjecaja na okoliš i društvo uključuje javno objavljivanje informacija i postupak konsultacija kako je navedeno u PZ 10. U slučajevima kada je dogovoren Okolišni i društveni akcioni plan između EBRD-a i klijenta, klijent je dužan objaviti taj plan interesnim stranama. Klijent je obavezan držati procjenu utjecaja na okoliš i društvo u javnom domenu tokom cijelog trajanja projekta, ali se isti može povremeno mijenjati, dopunjavati informacijama, ili arhivirati po završetku projekta, uz to da po zahtjevu bude blagovremeno dostupan.

Klijent je u obavezi da podnosi redovne izvještaje interesnim grupama o rezultatima u provedbi okolišne i socijalne politike, u vidu zasebne publikacije, ili na svojoj internetskoj stranici. Ovi izvještaji trebaju biti u formatu koji je

dostupan pogođenim zajednicama i učestalost podnošenja izvještaja treba biti razmjerna pitanjima od važnosti koje postave pogođene zajednice, a najmanje na godišnjem nivou.

U skladu sa Politikom informisanja javnosti EBRD-a (2014.), za projekte „A“ kategorije, uz obavezu klijenata da objavljuju informacije prema Okolišnoj i društvenoj politici, Banka je dužna učiniti dostupnim i procjene okolišnih i društvenih utjecaja na svojoj internet stranici, u sjedištu u Londonu i u relevantnom Rezidentnom uredu u trajanju od najmanje 120 kalendarskih dana prije razmatranja projekta od strane Odbora direktora EBRD-a za projekte javnog sektora.

3 DOSADAŠNJE AKTIVNOSTI NA UKLJUČIVANJU INTERESNIH GRUPA

Dosadašnje aktivnosti na uključivanju interesnih grupa koje su sproveli Eko-Sep ili organi javne vlasti uključivale su javne rasprave održane u skladu sa zahtjevima domaćeg zakonodavstva o prostornom uređenju i o izdavanju dozvola.

Javne konsultacije tokom izdavanja okolišne dozvole

Nakon što je Studija o procjeni utjecaja na okoliš (SUO) izrađena u skladu sa domaćim zakonodavstvom, Federalno ministarstvo okoliša i turizma (FMOiT) je organizovalo javnu raspravu 14. aprila 2015. u Živinicama. Prije rasprave, SUO je javno objavljen na stranici FMOiT-a 26. marta 2015., kao i učinjena dostupnom u štampanim primjercima u prostorijama FMOiT-a u Sarajevu. Poziv na javnu raspravu je objavljen 30. marta 2015. u dnevnim novinama *Dnevni Avaz* i internet stranici FMOiT-a⁹. SUO je također direktno poslan nadležnim organima i NVO Centar za ekologiju i energiju kao jednom od najaktivnijih NVO u regiji Tuzle. Javnoj raspravi je prisustvovalo 23 učesnika. Premda su učesnici konsultacija izrazili određene zabrinutosti, svi su izjavili da podržavaju Projekt. Nakon rasprave, prisutnim je omogućeno 15 dana za dostavljanje pismenih sugestija, ali nisu zaprimljeni pismeni komentari.

Javne konsultacije tokom postupka prostornog planiranja

Tokom usvajanja prostorno-planske dokumentacije, naročito *Nacrta Prostornog plana FBiH za 2008-2028*, *Prostornog plana Tuzlanskog kantona za 2005-2025* i *Prostornog plana Općine Živnice za 2012-2032*, javne konsultacije su održane kroz organizovanje javnih rasprava u skladu sa domaćim zakonodavstvom. Tokom javnih rasprava za ove planove, nisu zaprimljeni komentari u vezi sa planiranom lokacijom regionalne sanitarne deponije.

Javne konsultacije tokom izdavanja građevinske dozvole

U procesu izdavanja građevinske dozvole, Federalno ministarstvo prostornog uređenja je bilo zakonski obavezno omogućiti uvid u Glavni projekt za regionalnu sanitarnu deponiju. U januaru 2017., Ministarstvo je objavilo poziv u dnevnim novinama "Oslobođenje" i na oglasnoj ploči Ministarstva. Međutim, nijedan član javnosti nije zatražio uvid u Glavni projekt, kako je i navedeno u izdatoj građevinskoj dozvoli.

Javne konsultacije tokom izrade Plana upravljanja otpadom za Tuzlanski kanton

Tokom procesa izrade Plana upravljanja otpadom za Tuzlanski kanton, održana je javna rasprava u decembru 2014. u Tuzli. Tokom rasprave nisu zaprimljeni bilo kakvi komentari u vezi sa planiranom lokacijom regionalne sanitarne deponije.

Konsultativni sastanak u prognaničkom naselju „Ježevac“ u 2018. godini

Uz gore navedene zakonski obavezne javne konsultacije, Eko-Sep je organizovao dodatni konsultativni sastanak sa lokalnim stanovništvom koje živi u prognaničkom naselju „Ježevac“ tokom pripreme ovog Plana uključivanja interesnih grupa. Sastanak je obznanjem putem obavijesti postavljene na nekoliko vidnih mjesta u naselju prije

⁹<http://www.fmoit.gov.ba/ba/clanak/1137/javna-rasprava-regionalna-sanitarna-deponija-komunalnog-otpada-u-ivinicama>

sastanka. Sastanak je održan 6. aprila 2018. Prisustvovalo je 27 učesnika. Ključne teme o kojima se razgovaralo tokom sastanka su se odnosile na izvore vode koje koriste stanovnici naselja, korištenje zemljišnih parcela i cesta, upoznatost sa projektom izgradnje regionalne sanitarne deponije i zabrinutost stanovništva u vezi sa rizicima i utjecajima Projekta prema mišljenju stanovništva.

4 PROGRAM UKLJUČIVANJA INTERESNIH GRUPA

4.1 Uvod

S ciljem adekvatnog rješavanja potreba različitih grupa, osmišljeni su načini komunikacije i informisanja za sve identificirane interesne grupe u skladu sa njihovim potrebama. Eko-Sep prepoznaju da konstruktivno i pravovremeno uključivanje interesnih grupa može osigurati uspjeh Projekta. Proces uključivanja bit će iskorišten kako bi se pribavili komentari i prijedlozi za razvoj Projekta, što može poboljšati dizajn Projekta i donijeti veće prednosti na lokalnom nivou.

Interesne grupe su identifikovane kako bi se riješilo pitanje potreba za konsultacijama. Interesne grupe uključuju osobe ili grupe koje su:

- Neposredno i/ili posredno pogođene Projektom;
- Imaju određene interese u Projektu i Projektnim aktivnostima;
- Imaju mogućnost utjecaja na sam Projekat ili konačni ishod Projekta.

Sve interesne grupe koje nisu identificirane u ovoj fazi Projekta mogu direktno kontaktirati Eko-Sep kako bi sebe i svoje potrebe predstavili s ciljem olakšavanja učinkovitije provedbe ovog Plana.

4.2 Odgovornost za provedbu Plana uključivanja interesnih grupa

Uspostavljen je tročlani Projektni tim za upravljanje poslovanjem preduzeća Eko-Sep i Projektom, a svaki član predstavlja jednu od općina uključenih u Projekt. Imenovana je odgovorna osoba za sprovedbu ovog Plana uključivanja interesnih grupa tokom cjelokupnog Projektnog ciklusa, kao i za komuniciranje sa zajednicama (vidjeti kontakt informacije u Poglavlju 5 ovog Plana).

Svi izvođači radova koji su odgovorni za sprovedbu određenih Projektnih aktivnosti će također biti u obavezi implementirati relevantne odredbe ovog Plana uključivanja interesnih grupa (vidjeti Poglavlje 5 za više detalja). Zahtjevi u vezi sa mehanizmom za upravljanje pritužbama će se definisati u tenderskoj dokumentaciji i ugovorima koji će se potpisati sa izvođačima radova.

4.3 Planirana rješenja za davanje informacija i komunikaciju

Eko-SEP namjerava provesti javne konsultacije i javno objavljivanje informacija koje će obuhvatiti glavna pitanja od važnosti za Projekt.

Dokumenti i informacije koji će se objaviti

Eko-SEP namjerava objaviti sljedeće:

- Ovaj **Plan uključivanja interesnih grupa**;
- **Studija o procjeni utjecaja na okoliš** koja je izrađena prema domaćem zakonodavstvu 2015. godine, a na osnovu koje je Federalno ministarstvo okoliša i turizma izdalo okolišnu dozvolu za ovaj Projekt;
- **Projektni obrazac za pritužbe** (vidjeti **Prilog A**) i **Letak o pritužbama** (vidjeti **Prilog B**);
- **Netehnički sažetak** okolišne i društvene procjene Projekta;

- **Okolišni i društveni akcioni plan.**

Dokumenti će se objaviti na lokalnom jeziku (kao i na engleskom ako postoje) odmah po dostupnosti istih, na internet stranicama tri uključene Općine:

- Općina Živinice (www.opcinazivinice.ba)
- Općina Banovići (www.banovici.gov.ba)
- Općina Kladanj (www.kladanj.ba).

Dokumenti će ostati objavljeni na internet stranicama tri Općine i EBRD-a tokom 120 kalendarskih dana prije razmatranja Projekta od strane Odbora direktora EBRD-a, te će ostati javno dostupni tokom cijelog trajanja Projekta.

Uz to, štampane kopije dokumenata će biti dostupne na sljedećim lokacijama:

1. Ured preduzeća Eko-Sep u Živinicama, Maršala Tita bb, 75270 Živinice
2. Općina Živinice, Alije Izetbegovića 28, 75270 Živinice
3. Općina Banovići, Alije Dostovića 1, 75290 Banovići
4. Općina Kladanj, Kladanjske brigade 2, 75280 Kladanj
5. EBRD ured u Sarajevu, Fra Anđela Zvizdovića 1, 71000 Sarajevo

2 sedmice prije početka radova na izgradnji regionalne sanitarne deponije, informacije o obimu, vremenu i trajanju planiranih građevinskih radova, kao i svih eventualnih očekivanih prekida i nelagoda će se javno objaviti putem internet stranice Općina kao i centralne oglasne ploče u naselju "Ježevac".

Nakon završetka građevinskih radova i tokom perioda pribavljanja upotrebne dozvole za regionalnu sanitarnu deponiju, Eko-Sep će informisati javnost unaprijed o očekivanom početku rada regionalne sanitarne deponije i planiranim radnim mjestima kako bi se omogućilo lokalnom stanovništvu da se pripremi za moguće prilike zaposlenja, putem objavljivanja informacija na oglasnim pločama i internet stranicama tri uključene Općine.

Planirani sastanci

Eko-Sep će zakazati i održati najmanje jedan javni konsultativni sastanak tokom pripreme Projekta (ali prije početka građevinskih radova). Vremenski raspored i mjesto održavanja sastanka će utvrditi Eko-Sep, a sve interesne grupe bit će obaviještene o tačnom datumu, vremenu i mjestu održavanja konsultativnih sastanaka, najmanje 7 dana unaprijed (ali po mogućnosti 2 sedmice), objavljivanjem na web stranicama tri Općine, kao i putem lokalnih medija (dnevne novine, novinski portali na internetu).

Sve dostupne projektne informacije i dokumenti će se javno objaviti najmanje 2 sedmice prije javnih sastanaka. Ukoliko bude potrebno, bit će održani zasebni sastanci kako bi se osiguralo da uključivanje interesnih grupa bude pravično po pitanju rodne ravnopravnosti.

Sastanci će biti usmjereni na pružanje informacija javnosti o izgradnji i radu planirane regionalne sanitarne deponije, a naročito informacija o očekivanom povećanju prometa u naselju "Ježevac" i planiranim rutama kamiona. Učesnici će imati mogućnost da iznesu svoje mišljenje i primjedbe u vezi sa Projektom, kao i da predlože određena rješenja za postavljena pitanja.

Zaključci sastanaka će se dogovoriti tokom samog sastanka i zabilježiti. Sve opravdane primjedbe i prijedlozi će se razmatrati na odgovarajući način. Projektni tim će objaviti izvještaj pregleda svih relevantnih pitanja, uključujući i objašnjenja o prihvatanju ili odbijanju podnesenih prijedloga.

Uz to, mogu se organizovati individualni konsultativni sastanci u pogledu konkretnih pitanja na inicijativu

preduzeća Eko-Sep, Općina ili bilo koje identificirane interesne grupe kao što je naselje “Ježevac”.

Sažetak svih zahtjeva u vezi sa uključivanjem interesnih grupa i objavljivanjem informacija je dat u Tabela 2 u nastavku.

Tabela 2: Sažetak zahtjeva u vezi sa uključivanjem interesnih grupa i objavljivanjem informacija

	Aktivnost	Vremenski raspored i drugi detalji	Odgovornost
1	<p>Osigurati da su sljedeći Projektni dokumenti objavljeni na stranicama Općine Živinice, Banovići i Kladanj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ovaj Plan uključivanja interesnih grupa • Studija o procjeni utjecaja na okoliš • Projektni obrazac za pritužbe i Letak o pritužbama • Netehnički sažetak okolišne i društvene procjene Projekta • Okolišni i društveni akcioni plan <p>Odštampati i čuvati štampane kopije dokumenata u prostorijama preduzeća Eko-Sep i tri Općine</p>	<p>Sve dostupne projektne informacije i dokumenti će se objaviti čim prije moguće, ali najmanje 2 sedmice prije javnog sastanka</p> <p>Dokumenti će se javno objaviti na internet stranicama tri Općine i EBRD-a tokom 120 kalendarskih dana prije razmatranja Projekta od strane Odbora direktora EBRD-a, te će ostati javno dostupni tokom cijelog trajanja Projekta.</p>	Projektni tim
2	<p>Organizovati najmanje jedan javni konsultativni sastanak tokom pripreme Projekta (ali prije početka građevinskih radova)</p> <p>Podsticati slanje pismenih prijedloga i komentara</p> <p>Omogućiti pravovremeni uvid interesnim grupama u dokumente prije svakog sastanka (najmanje 2 sedmice)</p>	<p>Interesne grupe će biti informisane o tačnom datumu, vremenu i mjestu održavanja sastanaka, ali najmanje 7 dana unaprijed (po mogućnosti 14 dana), kroz objavljivanje na internet stranicama tri Općine, kao i putem lokalnih medija</p>	Projektni tim
3	<p>Organizovati individualne konsultativne sastanke</p>	<p>Po potrebi ili na zahtjev preduzeća Eko-Sep, Općina ili bilo koje druge identificirane interesne grupe/pojedinaca (npr. stanovnici naselja „Ježevac“)</p>	Projektni tim
4	<p>Dokumentovati sva mišljenja, komentare i moguća rješenja u vezi s Projektom koja interesne grupe iznesu tokom konsultativnih sastanaka i iste adekvatno rješavati</p>	Kontinuirano	Projektni tim
5	<p>Objaviti informacije o obimu, vremenu i trajanju planiranih građevinskih radova, kao i svih eventualnih očekivanih prekida i nelagoda, putem internet stranica tri Općine kao i centralne oglasne ploče u naselju “Ježevac”</p>	<p>2 sedmice prije početka građevinskih radova</p>	Projektni tim i Općine
6	<p>informisati javnost unaprijed o očekivanom početku rada regionalne sanitarne deponije i planiranim radnim mjestima kako bi se omogućilo lokalnom stanovništvu da se pripremi za moguće prilike zaposlenja, putem objavljivanja informacija na oglasnim pločama i internet stranicama tri uključene Općine</p>	<p>Nakon završetka građevinskih radova i tokom perioda pribavljanja upotrebne dozvole za regionalnu sanitarnu deponiju</p>	Projektni tim

4.4 Identificirane interesne grupe i specifični zahtjevi u vezi s komunikacijom

Lista identificiranih interesnih grupa i specifični zahtjevi u vezi s komunikacijom su predstavljeni u Tabela 3 dole.

Svi prijedlozi za poboljšanje predloženih komunikacijskih metoda su dobrodošli i mogu se poslati kontakt osobi čiji podaci su navedeni u Poglavlju 5 ovog Plana.

Tabela 3: Analiza interesnih grupa i zahtjevi u vezi s komunikacijom

Identificirana interesna grupa	Konkretna pitanja ili interesi	Cilj komunikacije i uključivanja	Metode komunikacije i uključivanja
<p>Lokalno stanovništvo u blizini planirane regionalne sanitarne deponije</p> <p>Naselje "Ježevac" je prognaničko naselje smješteno na zračnoj udaljenosti od 500 m od planirane regionalne sanitarne deponije, sa 59 manjih kuća, od kojih 42 kuće koristi ukupno 64 porodice (nisu sve kuće useljene).</p>	<p>Za potrebe prijevoza otpada do deponije će se koristiti lokalna asfaltirana cesta dužine 1 km, koja se nalazi neposredno do naselja „Ježevac“. Ova cesta povezuje regionalnu cestu R-469 Ribnica-Banovići-Živinice sa ulazom u naselje „Ježevac“.</p> <p>Stanovnici naselja će doživjeti smetnje u vezi sa povećanom bukom i prašinom uzrokovane povećanim prometom (kako tokom gradnje tako i tokom rada deponije).</p>	<p>Pružanje blagovremenih informacija o rizicima i smetnjama u vezi sa fazom građenja i fazom rada deponije (opisanim u koloni „konkretna pitanja ili interesi“)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Javni konsultativni sastanak, kao i i individualni sastanci po potrebi Objavljivanje informacija o opsegu, vremenskom rasporedu i trajanju planiranih građevinskih radova i svih očekivanih prekida i smetnjama na centralnoj oglasnoj ploči u naselju „Ježevac“ dvije sedmice prije početka gradnje deponije
<p>Relevantni nadležni organi, ministarstva, javne institucije, uključujući:</p> <ul style="list-style-type: none"> Općine Živinice, Banovići i Kladanj Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanskog kantona Federalno ministarstvo okoliša i turizma Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Federalno ministarstvo prostornog uređenja Agencija za vodno područje rijeke Save Inspeksijski organi u Kantonu Tuzla i FBiH 	<p>Izdavanje dozvola, saglasnosti i mišljenja u skladu sa domaćim zakonodavstvom, kontrola usklađenosti sa domaćim zakonodavstvom, upravljanje Registrom o postrojenjima i zagađivanjima</p>	<p>Konsultacije sa relevantnim organima vlasti u vezi sa Projektnim aktivnostima u okviru postupaka za izdavanje dozvola</p> <p>Izveštavanje u skladu sa zahtjevima domaćeg zakonodavstva</p>	<ul style="list-style-type: none"> Na način definisan domaćim zakonodavstvom
<p>Zainteresovane nevladine organizacije (NVO)</p> <p>Nijedna NVO do sada nije pokazala određeni interes za ovaj</p>	<p><i>Napomena:</i> Svaka organizacija zainteresovana za Projekt može dostaviti svoje podatke o kontaktu</p>	<p>Blagovremeno pružanje informacija, komunikacija,</p>	<ul style="list-style-type: none"> Javni konsultativni sastanak, kao i i individualni sastanci po potrebi

Identificirana interesna grupa	Konkretna pitanja ili interesi	Cilj komunikacije i uključivanja	Metode komunikacije i uključivanja
Projekt, ali svim organizacijama će se pružiti mogućnost da izraze svoje mišljenje ili zabrinutost tokom pripreme i implementacije Projekta.	ko bi bila uključena u listu zainteresovanih organizacija u ovom Planu i neposredno primala informacije o razvoju događaja u Projektu.	konsultacije	
Zaposlenici preduzeća Eko-Sep	Interesne grupe od velikog značaja za uspjeh projekta koje su neposredno ili posredno uključene u planiranje i provedbu Projekta	Blagovremeno pružanje informacija o planiranim Projektnim aktivnostima	<ul style="list-style-type: none"> • Interna oglasna tabla u Eko-Sep • Obuke po potrebi
Izvođači ili podizvođači za radove na izgradnji, monitoring i nadzor nad radovima, kao i njihovi zaposlenici		Obezbjedivanje projektnog kodeksa ponašanja, zahtjeva u vezi sa sigurnošću i zdravljem na radu i zahtjeva u vezi sa zaštitom okoliša	<ul style="list-style-type: none"> • Informacija putem postupka javnog nadmetanja i ugovora • Komunikacija putem inženjera za nadzor • Kratki sastanci na temu pitanja sigurnosti i zaštite na radu na gradilištu • Mjesečni izvještaji o napretku radova koje dostavljaju izvođači tokom izvođenja građevinskih radova • Obuke po potrebi

5 MEHANIZAM ZA PRITUŽBE

Eko-Sep će uspostaviti Registar pritužbi i informisati sve interesne grupe o mehanizmu za pritužbe tako što će ih upoznati sa postojanjem ovog registra, njegovim funkcijama, kontakt osobama i procedurama za dostavljanje pritužbi u pogođenim područjima. Projektni obrazac za pritužbe ([Prilog A](#) i Letak o pritužbama ([Prilog B](#)) će se objaviti na internet stranici Općina Živinice, Banovići i Kladanj, kao i učiniti dostupnim u štampanim kopijama u prostorijama tri općine i preduzeća Eko-Sep.

Svi komentari ili pritužbe mogu se dostaviti preduzeću Eko-Sep usmeno (lično ili putem telefona) ili pismeno dostavljanjem Projektnog obrasca za pritužbe (lično, putem pošte, faksa ili elektronske poruke na adresu/ broj naveden u daljem tekstu), bez troškova za podnositelja pritužbe. Pritužbe se mogu podnositi i anonimno ili bez upotrebe obrasca ako se želi.

Pritužba se može podnijeti direktno i izvođaču radova, koji će biti obavezan proslijediti primljene pritužbe/komentare preduzeću Eko-Sep bez odlaganja, kako bi se omogućilo preduzeću Eko-Sep da dalje obradi pritužbe/komentare (tj. da zabilježi, potvrdi prijem i odgovori na pritužbu u dole navedenim rokovima). Izvođač će biti obavezan da zainteresovanim osobama preda Projektni obrazac za pritužbe, objasni mehanizam za pritužbe zainteresovanom licu i popunjeni obrazac proslijedi preduzeću Eko-Sep. Letak o pritužbama bit će dostupan na gradilištu u svako doba, bez obzira da li je gradilište zatvoreno ili otvoreno. Letak će se plastificirati i objesiti na informativnoj tabli na gradilištu kako bi bio javno dostupan u svako doba.

Eko-Sep će evidentirati sve pritužbe u Registru pritužbi i dodijeliti im broj, kao i izdati potvrdu o prijemu u roku od sedam kalendarskih dana (dijagram sa prikazom postupka obrade pritužbi se nalazi u [Prilogu C](#)). Registar će imati sve neophodne elemente za razvrstavanje pritužbi prema polu osobe koja je dostavila kao i prema vrsti pritužbe. Svaka pritužba bit će evidentirana u Registar sa sljedećim informacijama:

- opis pritužbe,
- datum prijema pritužbe i datum slanja potvrde o prijemu pritužbe podnositelju,
- opis preduzetih radnji (istraga, korektivne mjere, preventivne mjere) i
- datum rješavanja i okončanja/ dostavljanja povratnih informacija podnositelju.

Ukoliko pritužba nije dovoljno jasna, Eko-Sep će pružiti pomoć i savjete u formulaciji/ponovnom pisanju pritužbe kako bi pritužba postala jasna, a što bi preduzeću Eko-Sep omogućilo donošenje kompetentne odluke u najboljem interesu osoba pogođenih projektom.

Eko-Sep će preduzeti sve opravdane napore da po prijemu pritužbe riješi problem na koji se pritužba odnosi. Ukoliko Eko-Sep nije u mogućnosti riješiti probleme neposrednom korektivnom mjerom, bit će određena dugoročna korektivna mjera. Podnositelj pritužbe će biti obaviješten o predloženoj korektivnoj radnji i svemu što je uslijedilo nakon te radnje u roku od 25 kalendarskih dana po slanju obavijesti o prijemu pritužbe. Identificirat će se i poduzeti preventivne radnje s ciljem sprečavanja ponovnog javljanja istog problema u budućnosti, a o ovim preventivnim radnjama će se obavijestiti podnositelj pritužbe.

Ukoliko Eko-Sep nije u mogućnosti riješiti konkretan problem koji je postavljen putem ovog mehanizma, odnosno ukoliko nije potrebno preduzimanje mjera, dostavit će iscrpno objašnjenje/obrazloženje zašto problem nije riješen. Odgovor će također sadržati objašnjenje o tome kako osoba/organizacija koja je podnijela pritužbu može nastaviti postupak ukoliko nije zadovoljna ishodom.

U svakom trenutku podnositelj pritužbe može koristiti druga pravna sredstva u skladu sa pravnim okvirom FBiH, uključujući formalnu tužbu sudu.

Za radnike je na raspolaganju zaseban žalbeni postupak.

Kontakt podaci za upite i pritužbe:

Na pažnju: Samir Salihović

Regionalni projekt čvrstog otpada u Živinicama

Adresa: Maršala Tita bb, 75270 Živinice

Tel: +387 035 775 402

E-mail: samir.salihovic2010@gmail.com

6 MONITORING I IZVJEŠTAVANJE

Rezultati postupka uključivanja interesnih grupa bit će uključeni u izvještaje o monitoringu projekta koje priprema Projektni tim. Prvi izvještaj bit će sačinjen 3 mjeseca nakon početka Projekta, a kasniji izvještaji će biti pripremljeni na kvartalnoj osnovi tokom trajanja faze gradnje i na godišnjoj osnovi tokom rada. Izvještaji će sadržavati sljedeće informacije:

- Mjesto i vrijeme održavanja konsultativnih sastanaka (uključujući druge vrste aktivnosti na uključivanju interesnih grupa) uz podatke o broju učesnika;
- Pitanja i probleme koji su postavljeni tokom konsultativnih sastanaka i informacije o načinu na koji je Projektni tim razmatrao pitanja;
- Broj i vrsta pritužbi koje su primljene tokom izvještajnog perioda, uz naznaku o podnesenim, riješenim i završenim pritužbama i da li su iste riješene u rokovima navedenim u mehanizmu za pritužbe.

Pored toga, Projektni tim će EBRD-u dostavljati godišnje izvještaje o okolišnim i društvenim pitanjima u kojima će biti naznačeni okolišni i društveni utjecaji, rezultati u oblasti zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, rezultati objavljivanja informacija i konsultacija i provedba eksternih žalbenih mehanizama.

Projektni tim će biti odgovoran za monitoring svih aktivnosti vezanih za uključivanje interesnih grupa u Projekat, osiguranje provedbe ciljeva i ažuriranje Plana uključivanja interesnih grupa, te podnošenje izvještaja EBRD-u.

A. Projektni obrazac za pritužbe

Oznaka	
Ime i prezime (nije obavezno) ☐ Želim anonimno uložiti pritužbu. ☐ Molim da se moj identitet na objavljuje bez moje saglasnosti.	
Kontakt podaci Naznačite željeni način kontakta (pošta, telefon, e-pošta).	☐ Poštom: Navedite adresu za dostavu pošte: _____ _____ ☐ Putem telefona: _____ ☐ Putem e-maila: _____
Preferred language of communication	☐ Bosnian / Serbian / Croatian ☐ English (if possible)
Opis događaja na koji se pritužba odnosi	Šta se desilo? Mjesto dešavanja? Osoba kojoj se desilo? Šta je posljedica problema?
Datum događaja / pritužbe	
	☐ Događaj koji se desio jednom/žalba (datum _____) ☐ Desilo se više od jednom (koliko puta? _____) ☐ U toku (problem koji trenutno postoji)
Šta biste željeli da se poduzme?	

Potpis: _____

Datum: _____

Molimo ovaj Obrazac pošaljite na adresu:
Na pažnju: Samir Salihović
Regionalni projekt čvrstog otpada u Živinicama
Adresa: Maršala Tita bb, 75270 Živinice
Tel: +387 035 775 402
E-mail: samir.salihovic2010@gmail.com

B. Prijedlog teksta za Letak o pritužbama

Eko-Sep nastoji da osigura da Regionalni projekt čvrstog otpada u Živinicama neće dovesti do negativnih utjecaja za one koji žive u blizini Projektne lokacije ili za druge interesne grupe koje potencijalno mogu biti pod utjecajem Projekta. Međutim, u slučaju bilo kakvih problema, željeli bismo čuti vase nedoumice ili pritužbe koje možete imati u vezi s Projektom aktivnostima.

Kakvu pritužbu mogu podnijeti?

Svi koji smatraju da projektne aktivnosti negativno utječu na njih, njihove zajednice ili njihovo lokalno okruženje mogu podnijeti pritužbu. Primjeri pritužbi mogu uključivati, ali nisu ograničeni na:

- Povećana buka, problemi s pristupom ili druge smetnje tokom građevinskih radova ili rada deponije;
- Zabrinutost u pogledu zdravlja i sigurnosti u zajednici, kao što je povećan saobraćaj kamiona na lokalnim putevima, oštećenje lokalnog puta ili neadekvatno upravljanje otpadom za vrijeme građevinskih radova;
- Zabrinutost o okolišu;
- Prakse koje ugrožavaju zdravlje, sigurnost i bezbjednost radnika koji rade na Projektu;
- Neadekvatno provođenje Plana uključivanja interesnih grupa koji je Eko-Sep pripremio za Projekt.

Kako mogu podnijeti pritužbu?

Swako može uložiti pritužbu preduzeću Eko-Sep (kontakt podaci su dati u nastavku) ili izvođaču radova bez bilo kakvih troškova za podnositelja pritužbe, na sljedeće načine:

- usmenim putem (lično ili putem telefona)
- pismenim putem kroz ispunjavanje priloženog Projektnog obrasca za pritužbe ili u drugom obliku i slanje pritužbe (ličnom dostavom, poštom, faksom ili e-mailom)

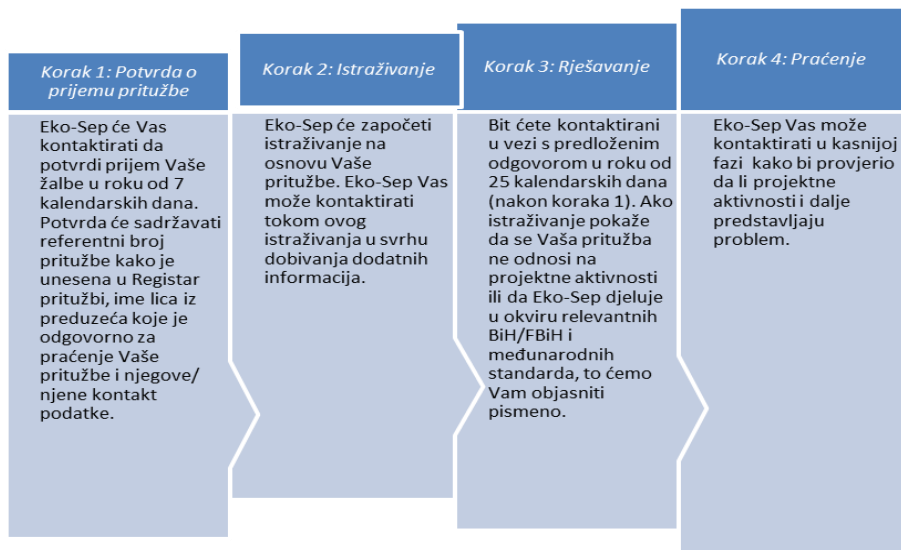
Kontakt podaci:

Na pažnju: Samir Salihović
Regionalni projekt čvrstog otpada u Živinicama
Adresa: Maršala Tita bb, 75270 Živnice
Tel: +387 035 775 402
E-mail: samir.salihovic2010@gmail.com

Pritužbe se mogu podnijeti i anonimno. Osim toga, ako želite da vaša pritužba ostane povjerljiva, Eko-Sep će osigurati da se vaše ime i kontakt detalji ne otkrivaju bez vašeg pristanka, a samo Eko-Sep tim koji direktno radi na istraživanju vaše pritužbe će znati za vaše kontakt detalje. Ako nije moguće da tim u potpunosti istraži pritužbu bez otkrivanja vašeg identiteta ili sadržaja vaše pritužbe, vi ćete biti obaviješteni.

Kako će Eko-Sep rješavati moju pritužbu?

Eko-Sep će poduzeti sljedeće korake da riješi vašu pritužbu:

C. Dijagram toka za obradu pritužbi

